

Rigtig god jul!

SSN:0996-2939

ASRA NYT - Udgivet af ASRA
Museumsgade 32, 7400 Herning

ASRAs hjemmeside:
www.asra.dk

Formand:
Villy Sørensen
Boghvedevej 10,
7490 Aulum
Tlf. 40533176
mail: formand@asra.dk

Kasserer:
Inge Marie Jensen
Stabyvej 39, Staby, 6990 Ulfborg
Tlf: 23834577
mail: kasserer@asra.dk

Redaktion:
Arkivgruppen
Leo Skaaning
mail: blad@asra.dk

Arkivmedarbejdere:
Jørgen Aarestrup-Nielsen
Jørgen Markmøller
Jørn Jensen
Niels Hedegaard
Frank Madsen
Marianne Christensen
Leo Skaaning

Trykt med hjælp fra
Metal Herning
Deadline for næste nr.
1. februar 2023

indhold:

side 2 Kolofon og redaktørens jul
side 3 Formanden har ordet
side 5 En livshistorie Erik Kristensen
side 8 Poul Nyrups fødselsdagsfest
side 11 ASRA kom på TV
side 12 De gode gamle dage
side 15 Fagforeningshuset i Staby
side 17 Behold skolesangbogen
side 19 Kontingent
side 20 Indkaldelse til generalforsamling 2024

Så er det atter jul.

Dejligt når de søde gamle julenisser kigger frem, og fortæller om gamle dage, hvor der lå sne over hele landet, og julen var i alles hjerter.

I dag siger vil **GOD JUL**, eller har vi været i kirke juleaften, siger vi **GLÆDELIG JUL**.

Jeg husker fra min ungdom som DU'ler og DSU'er der sagde vi **GODT SOLHVERV**.

Det var tiden hvor året skiftede, og man gik mod lysere tider.

Man tillagde ikke julen den opmærksomhed og det ræs den er blevet til nu.

Formanden har ordet

Formand - Villy Sørensen

Så er vi godt i gang med den sidste måned i år. 2023, tiden løber hurtigt, måske fordi der altid er nye opgaver på vej. Den 4. oktober var vi 5 personer her fra ASRA, der tog på besøg hos Lokalhistorisk Arkiv for Arbejderbevægelsen i Sønderborg Kommune (LASSK). Mødet var kommet i stand ved mellemkomst af Jesper Jørgensen fra Arbejdermuseet i København og med Frode Sørensen fra LASSK som vært for dagen. Der blev talt om mange ting omkring vores arkiver. Vi er jo brugere af det samme arkivsystem. Der var en længere snak om GPR-reglerne, og hvordan vi fremover kan finde løsninger omkring disse. Der blev også drøftet, hvordan vi sikrede nogenlunde ens arkivering, her henvises til brugermanual til arkivsystemet som et godt værktøj. Arkivering af foto var også et emne. Her faldt talen på at lægge fotos op på vores hjemmeside, eventuelt med en tekst. Det kunne være med til at gøre vores hjemmeside mere interessant. LASSK er flyttet til nye lokaler, på

Sønderborg Kaserne. Her har de fået nogle fine lokaler. Flere af lokalerne deler de med andre arkiver og de har fælles pc'er, som er stillet til rådighed af Sønderborg kommune. Efter en fin rundvisning og god forplejning var det tid til at sige farvel og tak til LASSK. Der skal også siges en stor tak til Jesper og Ulrich for deres mange informationer. Lørdag den 11. november var der afvikling af det første "Midtjysk Arbejderhistoriefestival" Selskabet for Arbejderhistorie (SFAH) har gennem flere år, sammen med Arbejdermuseet, lavet en Arbejderhistoriefestival i København. Nu skulle det prøves i det midtjyske, arbejdsgruppen bestod af, FH, SFAH, Faglige Seniorer og ASRA. Ideen er, at det skal være en tilbagevendende begivenhed hvert år og gerne på skift mellem områderne i det midtjyske. Der må også gerne komme flere aktører med i arbejdsgruppen. Dagen på Granhøjvej i Silkeborg bød på kaffe, rundstykke og morgensang. Formiddagen gik med en debat over emnet: Klima, Grønne job og retfærdig omstilling. Der var oplæg ved Steen Gade SF og Jakob Lykke 3F Esbjerg Transport. Efter en pause med Pølsevognen og hyggesnak, var det tid for afvikling af de mange forskellige foredrag, tre spor med hver tre foredrag. Der var en time til rådighed til hver. Jeg overværede to foredrag: Erik Voss foredrag omkring Peter Sabroe "Børnenes beskytter" fantastisk fortælling om Sabroe's virke. Andet foredrag var "Arbejderbyen Silkeborg",

hvor det var tidligere
Museumsinspektør ved Silkeborg museum, der leverede en fin fortælling om arbejderens indflydelse på Silkeborgs udvikling og de mange store virksomheder. Her var opfattelsen, at Silkeborg var den største tekstilby. Det kan man jo godt sætte spørgsmålstegn ved, men sikkert var det, at den største tekstilvirksomhed, der har været i Danmark, var Neckelmann.

Herefter var det vores tur til at bringe lidt historie. Først gav jeg lidt historie omkring ASRA, hvor efter Leo Skaaning gav et oplæg omkring "Vestjyllands Arbejderagitor". Her var det historien omkring Ove V Høft Lemvig, som Leo fremførte på fornem vis. Afslutningen blev en times musik og sang ved "Havneband" fra Aarhus, en fin afslutning på dagen, der var ca. 100 gæster. På arkivet i Museumsgade går hverdagen stille og rolig, der kommer nye arkivalier i en lind strøm, så arbejde er der nok af, og vi skal jo også have tid til en kaffetår.

Vi har fået en ny medarbejder på arkivet, Frank Madsen, der er uddannet typograf.

Beskæftigelsen inden for dette fag faldt jo voldsomt med indførelsen af EDB og Frank valgte ny uddannelse som bager, velkommen til Frank.

Arkivet er gået på juleferie og vil være tilbage igen den 10. januar.

Glædelig jul til alle og med håb om et godt og lykkebringende nytår.

Villy Sørensen

Erik Lystbæk Kristensen, Vemb

*Har skrevet flere historie om blandt andet, Brunkul fra Spåbæk i Ørnhøj.
Han har nu udgivet sin egen bog, der hedder:*

En livshistorie med rod i en vestjysk stationsby.

Bogen kan købes i Vemb Brugs.

*ASRA benytter denne lejlighed til at trykke hans historie om
brylluppet med Lydia,*

Jeg blev gift en varm forårsdag, en dag med sol, stille vejr og med torden i luften. Jeg aftjente min værnepligt i år 1953-1954, ved 3 regiment i Viborg, i 18 måneder. Efter rekruttiden blev vi udstationeret i Itzehoe i Nordtyskland. Vi skulle til den danske brigade. Vi blev indkvarteret i en flot kaserne fra Hitlertiden. Det var en flot militær forlægning, som blev brugt til at uddanne ubådsofficerer i. Det var 8 mandsstuer, der skulle vi være i 6 måneder. En dag blev jeg kaldt ind til forhør hos Velfærdsofficeren, han ville vide, om jeg havde en kæreste og en datter på 5 måneder, jeg svarede ”ja” at vi havde haft fast forhold i fire år. Jeg blev spurgt om jeg ville giftes med Lydia, jeg svarede ja. Jeg aftalte med Lydia, at vi skulle gifte os, så hurtigt som muligt. Jeg kunne komme med et forsyningstog til Danmark, hvis jeg var heldig. Jeg bad om foretræde for Obersten, og fik det. Obersten sagde, at jeg ikke kunne komme med, for at blive gift, men hvis der var dødsfald i familien, så kunne jeg komme hjem. Dagen efter sendte Obersten bud efter mig, der var en ledig plads, hvis jeg kunne nå, at blive gift, i tiden fra

torsdag aften til søndag middag, for da skulle jeg igen sydpå med forsyningstoget. Jeg skrev brev til Lydia, at jeg kom med toget, og var hjemme på fredag. Vi kørte, fra Itzehoe, onsdag middag, og kom ind på Hamburg station sidst på dagen. Vi blev sat på et sidespor, hvor vi blev til fredag morgen, om natten gik jeg vagt ved vognene. Næste morgen startede godstoget mod Padborg og videre op mod Kolding, hvor vi skulle aflevere vores udrustning i Koldinghus. Nu kunne vi komme med toget til Holstebro, hvis vi skyndte os, men vi mødte et ligefølge, som vi skulle vise respekt, det tog 5 minutter. Vi kom med det nordgående tog til tiden. Efter ankomsten til Holstebro skulle jeg 18 km vestpå til Vemb. Jeg ventede 1 time på toget, og kom så af sted, jeg var i Vemb kl.22.30. Jeg gik fra stationen og til forsamlingshuset, der så jeg at alt er lukket og der er mørk i hele huset. Jeg går tilbage til stationen, for at overnatte i ventesalen, den er opvarmet. Men da jeg går forbi kroen, ser jeg lys i slyngelstuen. Jeg går ind for at købe en øl, stuen er tom for gæster, men der er en pige til at betjene mig. Jeg får min

øl, og snakker med pigen, og spørger hende, om der altid er så stille. Hun fortæller, at det er torsdag aften og der er altid stille. Vi snakker mere og hun spørger mig om, hvor jeg skal hen. Jeg svarer, at jeg skal ingen steder, jeg søger at sted at overnatte, og den havde jeg fundet i ventesalen ved stationen. Pigen siger, at jeg kan blive på kroen. Jeg siger tak for tilbuddet og svarer jeg ikke har penge til at bo på hotel, så jeg gik hen til stationen. Dette var min polterabend. Jeg har vel karakter eller har jeg. Næste morgen gik jeg til forsamlingshuset, mine forældre var vågne og der duftede af kaffe. De bød mig velkommen og spurte om jeg var kommet med morgentoget, jeg svarede ja. Jeg fik morgenmad, havregrød og kaffe. Jeg lånte min fars knallert, jeg skulle til Viborg efter en ny udgangsuniform, den skulle være min smoking. Det var en tur der tog hele dagen. Lørdag morgen, den store dag, skoene skulle pudses, tænderne børstes og min mor klippede mig. Jeg lånte en cykel af min fætter med bagagebærer, som skulle rumme brudebuketten og regntøj. Fra Vemb forsamlingshus og til Møborg kirke er der 4 km, og det gav sved på panden at cykle til kirken. Tordenvejret kom nærmere, jeg nåede til kirken inden regnen. Lydia med forældre kom i lastbil, Vognmand Slot, Bækmarksbro, kom i en renvasket grisebil, det var Lydias brudekaret. Det var dejligt at se Lydia, og hendes forældre Charles og Maren. Så kom det store øjeblik, jeg gav Lydia buketten og gik ind i Kirken og satte mig på en

stol oppe i koret. Klokkerne begyndte at ringe til bryllup, der var ikke mange folk, mine forældre og mine venner i alt 12 personer, fra Lydias familie var der hendes forældre og søskende med ægtefæller. Præsten var stærk i troen, og prædikede mod hor og druk. Jeg blev bange for om han kendte mig, jeg tror at jeg slap med skrækken. Lydia var nervøs, jeg kan godt forstå hende, en fordømmende præst foran sig og en stinkende brudgom ved sin side, i en mølbehandlet uniform. Lydia rystede så, hun kun havde stilkerne af brudebuketten tilbage, da vi kom ud af kirken. Møborg forsamlingshus var rammen om festen og kl. 22 sluttede festen med fællessang:

Skuld gammel venskab rejn forgo

Lydia og Erik Kristensen

Derefter tog vi hvert til sit. Vognmand Slot kom efter Brud og forældre, jeg cyklede de fire kilometer. Nu cyklede jeg mod tordenbygerne.

Jeg kom hjem til Åbjerghus som den første. Da jeg kom til huset mødte jeg en våd hund, der var meget bange for tordenvejr. Lydia med forældre ankom 10 minutter senere i Slots renskurede lastbil. Bryllupsnatten skulle vi holde i et renskuret hønsehus, hønsene var i fjertab og var derfor slagtet. Vi brugte en tom æblekasse til bord, til at sætte en kande vand og nogle stykker kransekage på. Vi fik også en våd grønlander hund med ind i brudesuiten, den kravlede ind under sengen og dampede hele natten. Lydia og Erik holdt sammen i 39 år, til Lydias død i 1993. I dag ender 40% af alle ægteskaber i skilsmisse.

Tekst: Jeppe Aakjær

Skuld gammel venskab rejn forgo
og stryges fræ wor mind?
Skuld gammel venskab rejn forgo
med dem daw så læng, læng sind?
De skjønne ungdomsdaw, åja,
de daw så swær å find!
Vi' el løwt wor kop så glådle op
for dem daw så læng, læng sind!

Og gi så kuns de glajs en top
og vend en med di kaw'.
Vi' et ta ino en jenle kop
for dem swunden gammel daw.
De skjønne ungdomsdaw ...

Vi tow - hwor hår vi rend omkap
i æ grønnså manne gång!
Men al den trawen verden rundt
hår nu gjord æ bjenn lidt tång.
De skjønne ungdomsdaw ...

Vi wojed sammel i æ bækk
fræ gry te høns war ind.
Så kam den haw og skil wos ad.
Å, hvor er æ læng, læng sind!
De skjønne ungdomsdaw...

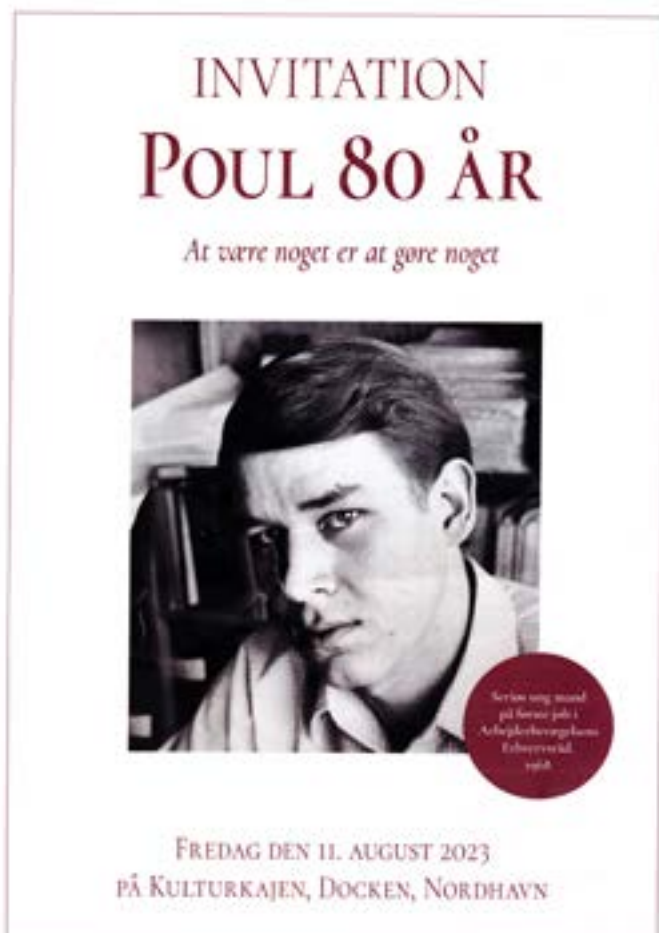
I november 1949 afgik et forkommando til den gamle danske garnisonsby, Itzehoe i Holstein, for at overtage kasernen der efter den norske Tysklandsbrigade. De øvrige afdelinger overførtes hertil i løbet af december og januar. Den 24. januar 1950 var kommandoet endeligt etableret i Itzehoe, som blev deres garnisonsby indtil det blev opløst i 1958. I 1951 blev styrken forstærket med et ingeniørkompagni. Senere fulgte et stabskompagni. Brigaden og kommandoet var oprindeligt sendt til Tyskland som besættelsesstyrker, men opgaven ændredes med årene, i januar 1951 indgik enheden i den stående Nato-styrke i det nordtyske område, Allied Land Forces Schleswig-Holstein, (ALF S-H), der var underlagt general Eisenhowers kommando. Chefen for den norske Tysklandsbrigade fik kommandoen over ALF S-H. Efter den norske brigades tilbagetrækning i 1953 overgik denne kommandopost til chefen for "Det danske kommando". ALF S-H havde hovedkvarter i Rendsburg, hvor et mindre detachment af kommandoet blev stationeret. I 1952 blev Vesttyskland en suveræn stat og kort tid efter tilsluttet NATO. Dermed var kommandoets besættelsesopgaver definitivt bortfaldet.

Med udgangen af marts 1958 returnerede Det danske Kommando fra Itzehoe til Danmark.

Poul Nyrup Rasmussen

Forhenværende statsminister og folketingsmand fra Ringkøbing Amt

*Holdt i august fest, i anledning af sin 80 års fødselsdag.
I den anledning blev ”Jegge” Erik Christensens (97 år) invite-
ret til fødselsdag Vi har fået lov til at bringe Jegges tale.*

Gæsterne samledes, og Mogens Jensen, bød velkommen.

Mogens Jensen var toastmaster, og bad forsamlingen om ikke at holde uopfordrede taler, så ville hele festen gå med det.

Op for at gøre det lettere for dem der på forhånd havde fået lov at tale (højest 5 minutter) bad han forsamlingen udbringe et leve for Poul Nyrup, inden man gik til bords, så det ikke tog tid, hvis nogen også ville synge skålsange.

Jegges tale

Hej Poul, og alle festdeltagere!
Hyggeligt at være her, og min første bemærkning her i dag ville være til Poul. Jeg ville gerne hvis mit gamle band stadig var aktiv, ville vi have spillet et par sange til dig, men nu bliver det bare til at citere noget af en sang jeg holder meget af, men passer godt til dagen:

Det er godt at se dig, hvor har jeg savnet dig siden sidst o.s.v.

Kære Poul

Jeg ønsker dig tillykke med 80 års fødselsdagen, nu er du jo rykket ind i de voksnes rækker.

For tre uger siden ringede min telefon, stor var min glæde, da du Poul med sin dejlige stemme sagde: "Go' dag Jegge, det er Poul Nyrup, og ikke mindst blev jeg stolt og glad over du inviterede mig til din sammenkomst den 11. august.

Tiden er gået og jeg takker dig for de mange gode timer vi har haft sammen.

Jeg er nu en ældre mand og partimedlem, som jeg har været t i 90 år. Det lyder utroligt, men jeg blev af min far indmeldt i DUI, som på det tidspunkt var den socialdemokratiske børneorganisation.

Så gik årene, som 15 årig i DSU og som 21 årig medlem af den socialdemokratiske partiforening i Herning, hvor jeg stadig er aktiv medlem.

Jegge Erik Christensen

Min lange periode i det politiske liv har givet mig mange gode oplevelser, og været med til at forme min tilværelse.

Jeg har oplevet at møde og kende alle de socialdemokratiske statsministre helt fra Staunings tid.

Første gang jeg mødte Stauning var i 1937, hvor Stauning talte til alle vi DUI'er på en sommerlejr i Sønderjylland. Jeg kan mindes ham med sin dybe røst.

I Herning har vi siden 30'erne kun haft 5 folketingskandidater, alle har været dygtige og flittige kandidater. Så dygtige at fire af dem blev ministre, og en blev statsminister, og Poul det var jo dig, og det var og er vi stadig meget stolte over.

Den længst siddende kandidat var landbrugsminister Bording, som fulgte Stauning og partiet helt fra 30'erne og langt op i 40'erne.

Efter Bording skulle vi vælge en ny kandidat i Herning.

Det gik ikke stille af sig.

Tænk sig valgudvalget foreslog en kvinde og en professor frue fra København.

Men trods alt den larm, blev Bodil Kock valgt.

At være socialdemokratisk kandidat i Herning kræver dygtige politikere, og det har vi haft med de 5 kandidater vi har haft.

Der gik så en del år, og vi skulle igen have valgt en ny folketingskandidat, og der blev fremlagt flere emner.

I Herning havde vi på det tidspunkt en stærk fagbevægelse, ialt 24 selvstændige fagforeninger, hvor Textil, beklædning, smede og arbejdsmændene var de store grupper, men ellers var alle øvrige 24 fagforeninger meget aktive og politisk engageret.

Efter mange drøftelser stoppede vi ved en person, som vi i Herning ikke rigtig kendte, og det var dig Poul.

Vi skulle bruge en stærk person, som gennem sin personlighed og politisk kunne begå sig i det vestjyske, og rent venstre domineret.

Vi var enige om i fagbevægelsen, at du var den rette person, til at blive vores rette person, og blive vores nye kandidat, og du kunne klare ”vestenvinden”

Opvokset i Esbjerg, hvor blæsten ofte kunne være hård.

Været ansat i LO og arbejdet politisk for socialdemokratiet.

Så heldigt for Herning, og jeg takker dig personligt for de mange år vi arbejdede sammen.

Tak for de mange timer sammen på møder, hvor vi ikke altid var lige enige, men vi opnåede altid et godt resultat.

Kære Poul!

Tak for din venlighed og hjælp i svære perioder.

Vi har begge oplevet skyggesiden af vores tilværelse, men har rejst os og levet videre på minderne, og med hjælpe fra gode venner.

God vind fremover, tak for dit ven-skab - Jegge

Poul Nyrup Rasmussen

ASRA er kommet på TV!

Hvis du vil se og høre mere om ASRA, kan du nu se to udsendelser om arkivet, som er blevet optaget i september 2023.

Optaget af en gruppe kulturelt interesserede, støttet af TV nævnet.

Radio- og TV-nævnet er den kompetente tilsynsmyndighed, og TV Vestjylland hører under dansk myndighed | CoverNews by AF themes.

Foreningen TV Vestjylland producerer ikke-kommercielt lokal-tv.

De laver udsendelser fra Ringkøbing-Skjern og Holstebro kommuner.

De modtager meget gerne idéer til udsendelser, ris og ros. Kontakt dem også gerne, hvis du selv har interesse i at filme eller at lave indslag.

Hvor kan jeg se TV Vestjylland?

Via PC/telefon/tablet:

Se med på YouTube kanalen
Vil du se live TV på din computer, mobil eller tablet, så kan du se kanalen for vores sendesamvirke (Kanal MidtVest) på følgende links:

Wao Web TV

YouSee Web TV

På dit TV:

Du kan også se os på:

Kanal MidtVest på dit tv.

Det er på Stofa kanal 71,
YouSee kanal 24 eller 96,
Wao kanal 83 eller
Boxer kanal 98.

Hvis du vil se direkte om ASRA kan du gå ind på din browser og skrive:

tvvestjylland.dk
Arbejderhistorisk samling

Så popper siden op!

Arbejderhistorisk Samling Ringkøbing Amt – ASRA

Se hvad vi arbejder med, du kan se det på:

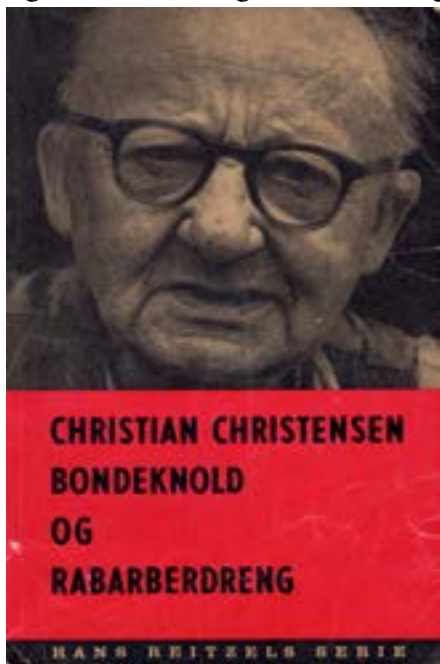
tvvestjylland.dk

Gå ind på Arbejderhistorisk Samling.
På din browser ,så popper siden op,
der er to afsnit, God fornøjelse!

Hvordan var de ”gode gamle dage?”

Hvordan havde en almindelig arbejder det omkring århundredeskiftet? Hvordan var forholdene på landet? Læs det i Christian Christensens bog: Bondeknold og rabarberdreng.

Et sammenstød med min husbond Søren Peter!

Hvordan Søren Peter var klar over, at jeg havde givet røgteren nogle kålrabi, fik jeg aldrig at vide.

Men en dag tog han fat i mig ude på gårdspladsen og spurgte, hvad det skulle betyde, at jeg stjal hans roer og forærede dem til røgteren.

Jeg ved ikke hvad der stak mig, men jeg blev tindrende gal på bonden. Jeg svarede: ”Det skal betyde, at når du sulteføder familien med en ussel løn

må retfærdige mennesker bøde på din forsyndelse på den måde, de kan overkomme.”

Søren Peter gloede ond på mig og spurgte om jeg ville bede om forladelse for tyveriet, jeg havde begået over for ham.

Jeg svarede rapt, at her var der ikke tale om tyveri, men kun om en lille godtgørelse for den løn, han hver dag stjal fra den stakkels familie.

Konen måtte tre gange om dagen malke 20 køer, men ikke engang imellem få en liter mælk, selv om hun var så udtæret, at hun ikke kunne give sit lille spædbarn bryst, men måtte fodre det med en tynd meljævning.

Efter denne svada blev Søren Peter helt tosset. Han løb rundt om mig flere gange og råbte til sidst: ”Jeg er ligeglad hvad du kalder det, men det er tyveri, og den medtjener der stjæler fra sin husbond, må jages bort med det samme.”

Nu råbte jeg også højt: ”Ja, værsgo, jag du mig bare væk. Jeg kan snart få en plads der er bedre end denne her, hvor jeg får en ussel drengeløn og må udføre en voksne karls arbejde!”

Jeg så det fiffige træk i Søren Peters ansigt, da han sagde: ”Så skal du vel også have højere løn?”

”Det er der ikke tale om,” svarede jeg.
”Jeg får min gode kost inde hos Christiane, og lider ikke under den usle løn du giver mig, men det gør røgterfamilien og deres store børneflokk.

Det var ligesom Søren Peter blev mere rolig, og han sagde: ”Nu skal jeg sige dig noget, bette københavner, jeg giver røgteren, hvad han har skrevet under på, han skal have, og så ser jeg ikke du skal blande dig i det.”

Men ophidset som jeg var, blev jeg ham ikke svar skyldig.

”Jeg ved godt, at røgteren er et rigtigt dos, der er bange, og ikke engang tør klage over de rottehuller der er i gulvet så rotterne måske en nat bider et af børnene. Røgteren det dos er jeg da ligeglad med, men der, men hans kone og de seks små børn er uskyldige ofre overfor den overenskomst, han har indgået med dig og det har alle retfærdige mennesker ret til at blande sig i. Og du Søren Peter, som er så bibelstærk, har du ikke opdaget, at Jesus sagde: ”Lad de små børn komme til mig!”

Det var som om det bibelcitater gjorde indtryk på ham, han stod en tid og gloede på mig, Men så tog han fat igen ”Jeg havde ingen anelse om, at der var rotter ovre i røgterhuset, det kan rettes, men jeg vil ikke finde mig i, at en dreng sådan blander dig i forholdet, og om overenskomsten mellem røgteren og mig!”

Jeg var blevet rigtig godt gal og sagde ligeud til ham, at så længe jeg var på gården, måtte han finde sig i, at jeg forsvarede røgterens kone og børn

overfor de umenneskelige forhold der blev dem budt.

”Nu er du fræk, dreng” råbte Søren Peter og gloede ondt på mig.

Men jeg var ligeglad, om han jog mig bort med det samme.

”Jeg er ikke mere fræk end aviser, der over for to måneder siden, oplyste at arbejderne her i skoven, nu skal have to kroner mere om dagen.

Folk nede ved landevejen ved, at du kun giver en røgter 50 øre om dagen for det arbejde, og de fordømmer dig for det!”

”Jeg bryder mig ikke om at sladre, og hvis det ikke var for jeg ikke vil have vrøvl med Christiane, som altid holder hånden over dig, så blev du jaget væk med det samme.”

”Bryd dig ikke om det” svarede jeg frækt: ”For så fik jeg vel ikke den løn jeg har tilgode, og så kunne jeg købe en luns kød henne hos slagteren, og forære røgterfamilien så børnene kunne få at vide, at der findes andet end tørt brød.

”Du er en lømmel, som man ikke skulle snakke med,” råbte Søren Peter ”Skrub hen og pas dit arbejde!”

Han gik over i stuehuset og jeg til mit arbejde.

Jeg var vistnok helt stolt over mit skænderi med Søren Peter men fra den dag sagde han ikke mange ord til mig, mens han talte venligt med Jacob.

Det nærmer sig jul

Et par uger inde i december måned bad jeg Søren Peter om at få 10,- kr. af den løn, jeg havde tilgode.

”Hvad skal du bruge dem til?”

spurgte han gnavent.

”Dem skal jeg sende til min fattige mor,” svarede jeg frimodigt.

Jeg fik de 10 kroner, men jeg kunne tydeligt se, at det ikke passede ham rigtigt. Jeg tolkede hans surhed derhen, at han syntes det var forkert, at min løn ikke fortsat kunne trække renter til ham henne i sparekassen. Havde han anet, at de 10,- kr. skulle bruges til julemad til røgterhuset, havde jeg sikkert ikke fået dem.

To dage før juleaften gik jeg til Vejen Station og købte et stykke grisesul til 8,- kr. hos slagteren.

Det var nok ikke det bedste kød, for jeg havde ikke forstand på at købe steg, men det var en ordentlig luns.

Det kan nok være at røgterkonen blev glad, da jeg gav hende flæskestegen, men hun skulle vide om jeg havde stjålet den?

For hun huskede hvordan Søren Peter havde skabt sig over de kålrabi, jeg havde stjålet til dem.

Hun blev dog beroliget og glad, da jeg fortalte hende at Søren Peters sul var saltet, men at flæskestegen her var fersk, og at jeg havde købt den for mine egne penge.

Konen betroede mig i al hemmelighed, at Christiane aftenen før havde givet hende et stykke saltet kalvekød, som hun havde lagt i vand, men hun måtte ikke fortælle det til Søren Peter. Hun viste mig også, at en karl havde været ovre og sømme brædestumper over alle rottehullerne.

Ganske vist gik de små børn og faldt

over brædestumperne, men det var dog ikke så galt, som rotteren kom frem om natten og bed dem.

Jeg var nysgerrig, og ville have at vide om Søren Peter havde snakket med dem om lidt højere løn, men det havde han ikke.

Lillejuleaften gik jeg fra røgterhuset med den overbevisning at Søren Peter var et ondt menneske, en hensynsløs egoist overfor de mennesker, han havde ansvaret for.

Det ulmede i min drenge sjæl.

Bogen fortæller videre om drengen fra byen, der kom i tjeneste på landet, lærte hvor elendige kår folk havde der, og hvor svært det var at få ændret vilkårene.

Den fortæller om den lille proletar-dreng der er blevet vænnet til at slå igen. Med ukuelig oprørsånd, og uden at tage hensyn til egen fordel. Der er had og trods, men også megen Mildhed og varme i disse skildringer

Christian Christensen har skrevet en bog mere, den først af to, som hedder: ”En rababerdreng vokser op”

Den gamle arbejderpioners erindringer.

Virkelige og gode bøger der fortæller om arbejdernes vilkår i ”gamle dage”

Fagforeningshuse i de små områder i Ringkøbing amt.

Vi har tidligere nævnt, at der fandtes små fagforeningshuse i Ringkøbing amt. Vi har fundet 2 af dem, et i Snejbjerg, som vi troede i første omgang var et frysehus, og et i Staby. Husene blev bygget af Dansk Arbejdsmands forbund, og er blevet glemt med tiden. Vi har fået lidt mere at vide om dem.

Inge Marie Jensen (vores kasserer) har sendt følgende til os!

Da jeg flyttede til Staby i 1984 og købte Stabyvej 39, undrede jeg mig over et lille hus der lå bag mit hus, hvor der på gavlen mod nord, stod bogstaverne DAF. De stod for: Dansk Arbejdsmands Forbund. De er desværre faldet ned fra huset for efter hånden flere år siden.

Men i 1984 havde Ib Mortensen bier til at stå rundt omkring. Han brugte huset til at slynge honning og som opbevaring af andet materiale til bierne. Det gamle fagforeningshus ligger på Bjergvej, men har ingen vejnummer. Jeg kontaktede Holstebro kommune og de anede ikke, at der lå et hus på Bjergvej uden en registrering.

Der fandtes hverken et vejnummer eller en BBR-meddelelse på huset. Men huset ligger lige på hjørnet efter vejen ned til Bjergvej 4 og inden gården Bjergvej 6, og er i dag meget forfalden. I vores lokale ugeavis Ugeavisen, har vi på arkivet fundet en annonce, hvor der afholdes medlemsmøde i Lauhede i 1950.

Et af de sidste medlemmer af bestyrelsen, var Ejner Gadgaard, som boede på Stabyvej 28, det tidligere missi-

onshus. Missionshuset blev bygget i 1902, da de havde en meget missionske præst i Staby kirke. Det nedlagte missionshus købte Ejner og hans kone Marie i ca. 1963 og lavede træskillevægge, så de fik et dejligt hus.

Ejner passede Lauhede i de sidste år, inden afdelingen blev nedlagt.

Han havde 300 meter over til Lauhede på den anden side af vejen af sin bopæl. Man skulle aflevere sit ”dagpenge kort samt lønsedler” på Ejners private bopæl, Stabyvej 28.

Der havde Ejner en fin kasse med låg på, hvor man kunne aflevere sit dagpenge kort i. Den var lavet i krydsfiner og fint savet ud.

Under krigen i 1942 indføres der Arbejdskort. Udlevering af dette kort, med arbejdsgiverens påtegning om, at arbejdsforholdet var ophørt, blev herefter en forudsætning for at få udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse.

De arbejdsløse slap så med at gå til kontrol hver dag og kunne nøjes med hver anden dag. Det lettede også administrationen for de små fagforeninger.

Den gang i 50erne skulle der afleveres

dagpenge kort i hver uge. I dag skal der kun afleveres dagpenge kort en gang om måneden.

Vi kender desværre ikke datoen for hvornår de nedlægger afdelingen og sammenlægger den med den nu forhenværende SID afdelingen i Ulfborg. I 1897 blev Dansk Arbejdsmands Forbund, DAF, stiftet som de ufaglærte arbejdsmænds fagforbund. Navnet blev i 1959 ændret til Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejderforbund, i 1974 til Specialarbejderforbundet i Danmark (SID) og blev siden - gennem flere fusioner til det 3F vi kender i dag. 3F står for Fagligt Fælles Forbund og er en fusion af Kvindeligt Arbejderforbund, KAD, der blev stiftet i 1901 og var de ufaglærte kvinders fagforbund, og Specialarbejderforbundet i Danmark (SID) - i daglig tale kaldes det 3F.

Fusionen trådte i kraft 1. januar 2005 og havde den tidligere SID-formand Poul Erik Skov Christensen på formandsposten. Deres nuværende formand er Per Christiansen.

I 2006 fusionerede 3F med RBF, Restaurations Branchen Forbundet. I 2011 med TIB, Træ Industri Byg forbundet. Derfor er 3F i dag Danmarks største fagforening med 270.000 medlemmer.

Kilder: Holstebro kommune, Fremad og atter fremad, LO's historie 1871 -1959, Ugeavisen, ASRA

Nyt, 3F og Arbejdermuseet.

Inge M. Jensen
Stabyvej 39

Merry Christmas!

© www.ClipartsFree.de

Behold skolesangbogen

I et lille hæfte udgivet af AOF og Socialdemokratiet i 1987, og med Mogens Jensen som redaktør, foreslås det, at alle burde beholde skolesangbogen

De fleste danskere har haft en rigtig skolesangbog.

De færreste danskere har fået lov til at beholde den da de gik ud af skolen. Ikke mærkeligt at danskerne synger så lidt. Faktisk vil vi jo gerne synge meget mere, end vi gør. Vi mangler bare at få skabt forbindelse mellem skolen og livet på syngområdet.

Mange voksne har nok en sangbog derhjemme. Det være sig højskolesangbogen, arbejdersangbogen eller den danske salmebog, og bøgerne findes i stort tal, hvis man tæller efter. De bruges alt for lidt, og hvorfor?

Det fortælles at i Sønderjylland har man en tradition med, at når et ungt par bliver gift, så har alle gæsterne en

sangbog med til brudeparret, som de lader ligge i deres hjem, så man altid kan synge sammen, når man mødes. Men der er aldrig rigtigt skabt en forbindelse mellem børnelivet, skolelivet og voksenlivet på syngområdet. Fordi sangbøgerne som alt andet i livet skulle genbruges. Bare ikke af de samme børn.

Sangbøgerne blev samlet ind på den sidste dag i skolen, fordi der skulle spares.

På den yderste dag, hvor alle melodierne var lært, blev teksterne taget væk. Nu var det ikke længere livets sang, men blot lærerens arbejdsredskab.

Også indholdet i skolesangbogen skaber for lidt forbindelse mellem skole og liv, mellem hverdag og fest.

Især er arbejdersangbogen dårligt repræsenteret. Det kan der gøres noget ved. Danmark er et syngeland som alle andre. Vi har masser af sange, som vi vil værne om, og give videre til børn og børnebørn.

Der er tale om en levende kultur der udtrykker ord, tanker, følelser og handling.

Lad os begynde med børnene, lad dem få lov til at beholde skolesangbøgerne som et kært minde og som et

arbejdsredskab for livet.

De voksne skal ikke snydes. Lad os udarbejde en folkelig alsangbog, der kan sælges til alle syngeglade danske for produktionsprisen.

Lad indholdet være gammelt og nyt. Lad os tage sangbøgerne frem, når familien samles, til møder, kurser, stævner og på ferier.

”Danmarks børn lad sangen klinge”

Bjarne Købmand Petersen - medlem af socialdemokratiets kulturudvalg.

OBS!

Ved du der er en gruppe, ”Arbejder-sangkoret,” der mødes i Historiens Hus Museumsgade 32. Herning den anden torsdag i hver måned mellem kl. 19.00 og 21.00

Alle er velkomne, der skal blot betales et årskontingent på 100,- kr.

Kontingent 2024

Snart slutter 2023 og et nyt år går i gang - Støt ASRA og indbetal dit kontingent. På forhånd tak, og godt nytår!

Gennem jeres medlemskab gør I det muligt for ASRA, at gennemføre arbejdet med arkivering, registrering og anden aktivitet for at bevare og levendegøre arbejdernes historie.

Medlemskontingent er ASRA's eneste faste indtægtskilde, og uden den kan foreningen ikke bestå.

Vi synes

selv, at vi løser en vigtig opgave og er derfor glade for at have medlemmer, som har støttet os gennem mange år, og at der fortsat kommer nye til.

Satserne, som blev vedtaget af generalforsamlingen i 2023, er:

Private medlemmer: 125 kr.

Partiforeninger/AOF - afdelinger: 175 kr.

Seniorklubber 175 kr.

Andre foreninger: 250 kr.

Faglige organisationer: 800 kr.

Kontingentet er uændret i forhold til 2023. Kontingent opkræves i januar bladet, og kan betales via netbank. HUSK at skrive dit navn som tekst, så kan vi holde styr på medlemmerne.

Netbank nr.: 5383 0302380

 Arbejdernes Landsbank

Der er mulighed for at betale kontant for de medlemmer, som kommer til generalforsamlingen og som helst er fri for at benytte netbank. Med venlig hilsen, kassereren

Mailadresse

Hvis ikke kassereren allerede har din mailadresse, beder vi dig sende den til hende. Der kan være ting vi gerne vil informere jer om, som ikke kan nå at komme i bladet.

Se kassererens mailadresse i kolofonen på side 2.

Husk
Generalforsamlingen
Mandag den 11. marts 2024 kl. 19.00
I fælleslokalerne i Historiens Hus
Museumsgade 32. Herning

Dagsorden jvf. vedtægterne
ASRAs vedtægter kan læses på vores hjemmeside
www.asra.dk

**Forslag til behandling på generalforsamling skal være
formanden i hænde 14 dage før generalforsamlingen.**

Alle er velkommen til at høre foredraget før generalforsamlingen. Ligeledes til at overvære samme, dog har kun medlemmer tale og stemmeret.

**Traditionen tro er der et foredrag før generalforsamlingen
Vi har endnu ikke fået en aftale i stand, men
navnet vil komme i næste nummer af ASRA NYT**

Selvfølgelig skal du med!